

F.1267

de Minister-President.

Bij bijgaand ministerraadstuk betreffende de gemeenschappelijke markt en Euratom zou ik de volgende aantekening willen maken.

1. Op pagina 1 van de nota wordt gesproken over het Frans-Duitse compromis, waarvan een exemplaar als bijlage I aan de nota is gehecht. Ik kan akkoord gaan met het voorstel van de commissie over de onderhandelingstechniek te Brussel. Ik moet er wel op wijzen, dat dit Frans-Duitse compromis allerminst bevredigend is. De beëindiging van het Franse uitzonderingsregiem is opgehangen aan een beslissing van de Raad van Ministers met gekwalificeerde meerderheid, wanneer de Franse betalingsbalans gedurende een jaar in evenwicht zal zijn, en de monetaire reserves een bevredigend niveau zullen hebben bereikt. Het is duidelijk, dat de Fransen de zaak feitelijk geheel in de hand hebben, nog afgezien van de vaagheid der formulering op zichzelf, omdat niemand kan zeggen wat een "bevredigend" niveau van de monetaire reserves is. Bovendien is een ieder het er over eens, dat het criterium van de betalingsbalans ondeugdelijk is. Nergens in het Frans-Duitse compromis is een limiet in de tijd gesteld, noch blijkt daaruit dat indien de uitzonderingspositie wordt afgeschaft en de betalingsbalans weer eens in de war raakt, men het niet kan herinvoeren. Er is reden om aan te nemen, dat de Franse gedachte is, dat dit ten alle tijde mogelijk zal kunnen zijn. Naar mijn mening moet de delegatie zoveel mogelijk trachten te stellen, dat in elk geval in de definitieve periode deze uitzonderingspositie onmogelijk is. Dit Franse uitzonderingsregiem zal in het kader van de Free Trade Area zeer harde bestrijding vinden, zoals reeds is gebleken uit besprekingen met de Britten. Misschien dat via deze druk de beperkingen, die wij toch wel zeer essentieel achten, nog kunnen worden aangebracht.
2. Wat de institutionele opzet betreft heb ik geen enkele illusie, dat het Nederlandse standpunt, zoals in de nota uiteengezet en in bijlage II ervan uitvoerig uitgewerkt, ingang zal vinden. Er is een recent document van Minister Spaak, dat weliswaar meer in onze richting gaat dan de besprekingen te Brussel in de afgelopen maanden te zien hebben gegeven, doch het blijft nog ver onder onze eigen verlangens.

3. De Nederlandse verlangens op landbouwgebied (bijlage VII van de nota) zijn volstrekt onhaalbaar, gezien de besprekingen en de tendensen welke tot dusver in de andere landen naar voren zijn gekomen. Zonder mij aan voorspellingen te willen wagen, zou het kunnen zijn, dat de behandeling van de landbouw in de gemeenschappelijke markt voor ons zodanig onaantrekkelijk en schadelijk worden, dat dit een punt van eventuele breuk zou kunnen worden. Ik meen, dat het dan wellicht zaak zal zijn om aansluiting te zoeken bij de Free Trade Area-gedachte, waar de landbouw geheel wordt buitengehouden.

Resumerende, zou ik U willen adviseren de nota als onderhandelingsinstructie voor de delegatie te aanvaarden en wat betreft het enige contraversiële punt, vermeld op blz. 5 en 5a van de nota, te kiezen voor de gedachtegang, dat de Assemblée wordt ingeschakeld na de Raad van Ministers.

15 november 1956

F/1